

Jak ustalać kwotę wolną od potrąceń i egzekucji

Gdy komornik egzekwuje należność od emeryta lub rencisty za naszym pośrednictwem (z jego emerytury lub renty), uwzględniamy kwotę wolną od potrąceń i egzekucji. W materiale znajdziesz ogólne informacje na temat tego, w jaki sposób ustalamy tę kwotę, oraz konkretne przykłady wyliczeń.

Czym jest kwota wolna od potrąceń i egzekucji

To część emerytury lub renty, której nie można zająć w ramach egzekucji sądowej lub administracyjnej. Nie można także dokonywać z niej żadnych innych odliczeń.

Jest ona zagwarantowana przepisami ustawy emerytalnej [\[1\]](#).

Co odliczamy z kwoty świadczenia

W pierwszej kolejności odliczamy tzw. należności publicznoprawne, czyli:

- składkę na ubezpieczenie zdrowotne,
- zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych i inne należności z tego tytułu.

Odliczamy je, zanim przystąpimy do potrąceń lub egzekucji innych należności.

Ważne!

- Należności publicznoprawne odliczamy **zawsze** – niezależnie od wysokości świadczenia. Nie są one objęte ograniczeniami i możemy je odjąć nawet wtedy, gdy będzie to oznaczać, że wypłacimy świadczenie niższe niż kwota wolna od potrąceń i egzekucji.
- Dlaczego tak robimy? Należności publicznoprawne są uprzywilejowanym ustawowo rodzajem płatności i **nie są należnościami potrącanymi lub egzekwowanymi** ze świadczenia.

Odliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie może przekraczać kwoty zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych [\[2\]](#).

Co potrącamy ze świadczenia i w jakiej kolejności

Szczegółowy wykaz tych należności oraz kolejność, w jakiej je potrącamy, znajdziesz w [art. 139 ustawy emerytalnej](#).

Gdy potrącamy takie należności, obowiązują nas dwa ograniczenia. Są to:

- granice, do jakich świadczenie może podlegać egzekucjom lub potrąceniom; sposób ustalania granic dla potrącenia lub egzekucji tych należności jest dokładnie określony w [art. 140 ustawy emerytalnej](#) – również w sytuacji, kiedy następuje zbieg różnych rodzajów potrąceń i egzekucji ,
- kwota świadczenia wolna od potrąceń i egzekucji – określamy ją w odniesieniu do najniższej emerytury lub renty, zgodnie z zasadami, które określa [art. 141 ustawy emerytalnej](#).

Jak wygląda nasze postępowanie w sprawie potrąceń

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych, które odliczymy od świadczenia (składka na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych i inne należności z tytułu tego podatku).
2. Na podstawie pełnej kwoty świadczenia (przed odliczeniem należności publicznoprawnych) ustalamy:
 - maksymalną granicę dla potrącanej lub egzekwowanej należności, a jeżeli zbiegają się co najmniej dwie należności – maksymalną granicę dla każdej z nich oraz maksymalną granicę dla ich zbiegu,
 - część świadczenia, którą możemy potrącić.
3. Ustalamy, jaka jest aktualna wysokość kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji. Przy ustalaniu tej kwoty istotny jest:
 - rodzaj świadczenia z którego dokonywane jest potrącenie lub do którego została skierowana egzekucja (np. emerytura, renta rodzinna, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy) [\[3\]](#),
 - rodzaj potrącanej lub egzekwowanej należności (np. czy są to należności alimentacyjne czy inne należności).
4. Kwota wolna od potrąceń i egzekucji stanowi, odpowiedni procent najniższej emerytury lub renty (zależny od rodzaju potrącanej lub egzekwowanej należności). Chodzi o kwotę najniższej emerytury lub renty wraz ze wszystkimi wzrostami, zwiększeniami, dodatkami oraz innymi świadczeniami wypłacanymi wraz z emeryturą lub rentą na podstawie odrębnych przepisów¹ Wyłącza się z tej kwoty:
 - dodatek dla sierot zupełnych,
 - dodatek pielęgnacyjny,
 - dodatek weterana poszkodowanego.

¹ Mowa tu o pewnych rodzajach dodatkowych wypłat nie mających charakteru samodzielnego tj realizowanych wraz ze świadczeniem (wzrostach, zwiększeniach, dodatkach) oraz innych świadczeniach wypłacanych wraz z emeryturą lub rentą na podstawie odrębnych przepisów. Przykładowo wskazać można:

- podniesienie do kwoty minimalnego świadczenia, o ile takie przysługuje (art 85 ustawy emerytalnej)

- zwiększenie o kwotę odpowiadającą części składkowej emerytury ustalonej według zasad wymiaru określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników (art 26a oraz art. 56 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej)

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że od 1 lipca 2017 r. uległa podwyższeniu kwota wolna od potrąceń i egzekucji obowiązująca przy potrącaniu należności innych niż świadczenia alimentacyjne (z dotychczasowych 50% najniższej emerytury renty do 75% tej kwoty)

Do ustalenia kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji przyjmujemy wysokość najniższej emerytury lub renty w kwocie ustalonej przepisami art. 85 ustawy emerytalnej a więc **przed odliczeniem** składki na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz innych należności z tytułu tego podatku.

Od 1 marca 2017 r. najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz renta rodzinna wynosi 1000 zł, a najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 750 zł (zgodnie z [art. 85 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej](#)). Kwoty wolne od potrąceń i egzekucji ustalone dla tych świadczeń wynoszą więc obecnie odpowiednio 750 zł i 562,50 zł [4].

Gdy ustalimy granicę potrącenia i odliczymy daniny publicznoprawne, a wysokość danego świadczenia jest niższa od kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji albo jej równa, **zgodnie z prawem nie możemy potrącić należności w postępowaniu egzekucyjnym** [5].

Przykłady

Jak wyliczamy potrącenie egzekwowanych należności innych niż alimentacyjne

- Możemy zrealizować potrącenie w pełnej wysokości
 - [Przykład 1](#)
 - [Przykład 2](#)
- Nie możemy zrealizować potrącenia w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji
 - [Przykład 3](#)
 - [Przykład 4](#)
- W ogóle nie możemy zrealizować potrącenia (egzekucja bezskuteczna)
 - [Przykład 5](#)
 - [Przykład 6](#)
- Potrącenie egzekwowanych należności innych niż alimentacyjne zbiega się z egzekwowanymi należnościami alimentacyjnymi i możemy je zrealizować w pełnej wysokości
 - [Przykład 7](#)
- Potrącenie egzekwowanych należności innych niż alimentacyjne zbiega się z należnościami alimentacyjnymi potrącanymi w trybie bezegzekucyjnym i nie możemy go zrealizować w pełnej wysokości, ponieważ w pierwszej kolejności musimy zaspokoić należności bezegzekucyjne
 - [Przykład 8](#)
- Potrącenie egzekwowanych należności innych niż alimentacyjne zbiega się z egzekwowanymi należnościami alimentacyjnymi i nie możemy zrealizować go w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji
 - [Przykład 9](#)

- [Przykład 10](#)
- Potrącenie egzekwowanych należności innych niż alimentacyjne zbiega się z należnościami alimentacyjnymi potrącanymi w trybie bezegzekucyjnym i w ogóle nie możemy go zrealizować (egzekucja bezskuteczna)
 - [Przykład 11](#)
 - [Przykład 12](#)
- Potrącenie egzekwowanych należności innych niż alimentacyjne zbiega się z potrąceniem za nienależnie pobrane świadczenia i nie możemy zrealizować go w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji
 - [Przykład 13](#)

Podstawa prawna

[1] Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ([Dz. U. z 2017 r. poz. 1383](#), z późn. zm.) – dalej jako ustawa emerytalna [[do góry](#)].

[2] Art. 139 ust. 2 ustawy emerytalnej. Zobacz też punkty [4] i [5]. [[do góry](#)]

[3] Kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustalamy na podstawie art. 141 w związku z art. 139 ustawy emerytalnej. [[do góry](#)]

[4] Art. 85 ustawy emerytalnej nie wskazuje wprost, że wymienione w nim świadczenia stanowią najniższą emeryturę lub rentę w wysokości przed wymienionymi odliczeniami. Jednak taki wniosek wynika z przepisów, które nakładają na ZUS obowiązek odliczania od emerytury i renty:

- składki na ubezpieczenie zdrowotne (art. 66 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych ([Dz. U. z 2017 r. poz. 1938](#), z późn. zm.),
- zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych (art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych ([Dz. U. z 2016 r. poz. 2032](#), z późn. zm.).

Podstawą dla tych odliczeń jest kwota świadczenia unormowana w art. 85 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej. Żaden przepis nie przewiduje, żeby w celu obliczenia minimalnej kwoty wolnej od potrąceń lub egzekucji pomniejszać najniższą emeryturę lub rentę o kwotę zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. [[do góry](#)]

[5] Na podstawie art. 139 ustawy emerytalnej kwotę świadczenia pozostałą po odliczeniu danin publicznych przekazujemy tytułem potrącenia lub egzekucji, o ile nie występuje ograniczenie potrącenia lub egzekucji w postaci kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji wskazanej w art. 141 ustawy emerytalnej.

Gdy wyliczamy część świadczenia odpowiadającą wysokości kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji, wynosi ona zawsze określony ułamek emerytury lub renty. Nie możemy zmniejszać tej kwoty o ustalone od niej należności publicznoprawne. Nie możemy też wyliczać kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji od najniższej emerytury lub renty po

odliczeniu danin publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych).

Jak wyliczamy potrącenia należności innych niż alimentacyjne – przykłady

Możemy zrealizować potrącenie w pełnej wysokości

Przykład 1

Możemy potrącić sumy egzekwowane na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) w pełnej wysokości.

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **3 669,09 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi **3669,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **660,22zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki 330,00 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki 284,35 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia 45,87 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$3669,09 \text{ zł} - 660,22 \text{ zł} =$ **3008,87 zł**

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$3669,09 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} =$ **917,27 zł**

4. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji (art. 141 ustawy emerytalnej):

3669,09 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 660,22 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 750,00 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż **2258,87 zł**

alimentacyjne, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =

Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.

5. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$3008,87 \text{ zł} - 917,27 \text{ zł} = \mathbf{2091,60 \text{ zł}}$$

W przypadku tej emerytury **możemy dokonać potrącenia ze świadczenia w maksymalnej wysokości.**

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Przykład 2

Możemy potrącić sumy egzekwowane na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) w pełnej wysokości.

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **1418,40 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) **1418,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **226,66 zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki 99,00 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki 109,93 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia 17,73 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$$1418,40 \text{ zł} - 226,66 \text{ zł} = \mathbf{1191,74 \text{ zł}}$$

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$$1418,40 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} = \mathbf{354,60 \text{ zł}}$$

4. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia **z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji** (art. 141 ustawy emerytalnej):

1418,40 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 226,66 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 750,00 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż alimentacyjne, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =

441,74 zł

Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.

5. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$1191,74 \text{ zł} - 354,60 \text{ zł} = \mathbf{837,14 \text{ zł}}$$

W przypadku tej emerytury **możemy dokonać potrącenia ze świadczenia w maksymalnej wysokości.**

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Nie możemy zrealizować potrącenia sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji

Przykład 3

Przykład obrazuje sytuację, gdy nie możemy potrącić sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji.

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **1093,02 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:
Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) **1093,00 zł**
Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi **164,37 zł** łącznie
w tym:
 - zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki **66,00 zł**
 - część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki **84,71 zł**
 - część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia **13,66 zł**
2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:
 $1093,02 \text{ zł} - 164,37 \text{ zł} = \mathbf{928,65 \text{ zł}}$
3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):
 $1093,02 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} = \mathbf{273,25 \text{ zł}}$
4. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia **z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji** (art. 141 ustawy emerytalnej):
 $1093,02 \text{ zł (emerytura przed odliczeniami)} -$
 $- 164,37 \text{ zł (odliczenie należności publicznoprawnych)} -$
 $- 750,00 \text{ zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż alimentacyjne, czyli 75 proc. najniższej emerytury)} =$ **178,65 zł**
Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.
5. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$1093,02 \text{ zł} - 164,37 \text{ zł} - 178,65 \text{ zł} = 750,00 \text{ zł}$$

W przypadku tej emerytury **nie możemy dokonać potrącenia ze świadczenia w maksymalnej wysokości.. Po odliczeniach danin publicznoprawnych i po potrąceniu kwot egzekwowanych z tytułu zajęcia (w ograniczonej wysokości) do wypłaty pozostaje kwota wolna od potrąceń i egzekucji**

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Przykład 4

Nie możemy potrącić sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji

Wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **844,40 zł**

- Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:
Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) **844,00 zł**
Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **116,00 zł**
w tym:
 - zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki 40,00 zł
 - część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki 65,44 zł
 - część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia 10,56 zł
- Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:
 $844,40 \text{ zł} - 116,00 \text{ zł} = 728,40 \text{ zł}$
- Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ustawy emerytalnej):
 $844,40 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} = 211,10 \text{ zł}$
- Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia **z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji** (art. 141 ustawy emerytalnej):
 $844,40 \text{ zł}$ (renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy przed odliczeniami) –
– $116,00 \text{ zł}$ (odliczenie należności publicznoprawnych) –
– $562,50 \text{ zł}$ (kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż alimentacyjne, czyli 75 proc. najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy) = **165,90 zł**
Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.
- Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$844,40 \text{ zł} - 116,00 \text{ zł} - 165,90 \text{ zł} = \mathbf{562,50 \text{ zł}}$$

W przypadku tej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy **nie możemy dokonać potrącenia ze świadczenia w maksymalnej wysokości. Po odliczeniach danin publicznoprawnych i po potrąceniu kwot egzekwowanych z tytułu zajęcia (w ograniczonej wysokości) do wypłaty pozostaje kwota wolna od potrąceń i egzekucji**

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

W ogóle nie możemy zrealizować potrącenia (egzekucja bezskuteczna)

Przykład 5

Ten przykład pokazuje sytuację, gdy w ogóle nie możemy potrącić sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) z emerytury, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi	843,05 zł
Kwota wolna od potrąceń to 75 proc. najniższej emerytury, czyli 75 proc. × 1000,00 zł =	750,00 zł

- Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:
 Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) **843,00 zł**
 Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **115,87 zł**
 w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki	40,00 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki	65,34 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia	10,53 zł
- Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$$843,05 - 115,87 = \mathbf{727,18 \text{ zł}}$$

Kwota ta jest niższa niż kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż alimentacyjne, która dla emerytury wynosi 750 zł. Możemy wypłacić niższe świadczenie, ponieważ kwota wolna nie dotyczy należności publicznoprawnych. Z formalnego i prawnego punktu widzenia nie są one potrącane, lecz odliczane ze świadczenia. Musieliśmy odjąć ze świadczenia 22,82 zł, aby pokryć całość należności publicznoprawnych.

Nie mamy natomiast podstaw, aby potrącić z 727,18 zł jakąkolwiek kwotę na pokrycie należności innych niż alimentacyjne. W przypadku tych należności obowiązuje nas kwota wolna od potrąceń i egzekucji.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Przykład 6

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy w ogóle nie możemy potrącić sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) z renty socjalnej, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji.

Wysokość renty socjalnej przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi	840,00 zł
Kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż alimentacyjne dla renty socjalnej to 75 proc. najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, czyli 75 proc. × 1000,00 zł =	750, 00 zł

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:
Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) **840,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **115,60 zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki	40,00 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki	65,10 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia	10,50 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:
 $840,00 \text{ zł} - 115,60 \text{ zł} = \mathbf{724,40 \text{ zł}}$

Kwota ta jest niższa niż kwota wolna od potrąceń i egzekucji dla należności innych niż alimentacyjne, wynosząca 750 zł. Możemy jednak wypłacić niższe świadczenie, ponieważ kwota wolna nie dotyczy należności publicznoprawnych. Nie są one potrącane, lecz odliczane ze świadczenia. Musieliśmy odjąć ze świadczenia 25,60 zł, aby pokryć całość należności publicznoprawnych.

Nie mamy natomiast podstaw, aby potrącić z kwoty 724,40 zł jakąkolwiek kwotę na pokrycie należności innych niż alimentacyjne. W przypadku tych należności obowiązuje nas kwota wolna od potrąceń i egzekucji.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych na pokrycie należności alimentacyjnych i możemy je zrealizować w pełnej wysokości

Przykład 7

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych (art. 139 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej) i możemy zrealizować z emerytury potrącenie na należności inne niż alimentacyjne w pełnej wysokości.

Kiedy potrącenia egzekwowane na zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne zbiegają się z potrąceniami sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych, suma tych potrąceń nie może przekroczyć 60 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczki na podatek dochodowy). Samo potrącenie z tytułu należności innych niż alimentacyjne nie może przekroczyć 25 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych. Jednocześnie z tytułu realizacji tego potrącenia wysokość świadczenia nie może ulec obniżeniu poza kwotę wolną od potrąceń i egzekucji dla tego potrącenia czyli 750 zł.

Zajęcie z tytułu alimentów komorniczych bez zaległości jest dokonane na kwotę 973,50 zł, następnie świadczenie zostało zajęte na poczet należności innych niż alimentacyjne

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi	4445,90 zł
Potrącenie z tytułu alimentów (na podstawie zajęcia komorniczego) bez zaległości	973,50 zł
Kwota wolna od potrąceń i egzekucji z tytułu potrącenia należności innych niż alimentacyjne	750,00 zł

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi	4446,00 zł
Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie	809,13 zł
w tym:	
zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki	409,00 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki	344,56 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia	55,57 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$$4445,90 \text{ zł} - 809,13 \text{ zł} = \mathbf{3636,77 \text{ zł}}$$

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$$4445,90 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} = \mathbf{1111,47 \text{ zł}}$$

4. Potem ustalamy maksymalną wysokość potrącenia w zbiegu (granice potrącenia liczoną od kwoty świadczenia przed odliczeniami)

$$4445,90 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} = \mathbf{2667,54 \text{ zł}}$$

5. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia w zbiegu ze sprawdzeniem możliwości pełnej realizacji zbiegających się potrąceń :

$$2667,54 \text{ zł} - 973,50 \text{ zł} = \mathbf{1694,04 \text{ zł}}$$

Różnica stanowi tę część świadczenia, z której może być dokonywane potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne. Część świadczenia 1694,04 zł jest wyższa z niż kwota 1111,47 zł,

6. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia **z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji** (art. 141 ustawy emerytalnej):

4445,90 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 809,13 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 973,50 zł (należności z tytułu alimentów) –

– 750,00 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =

1913,27 zł

Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.

7. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$4445,90 \text{ zł} - 809,13 \text{ zł} - 973,50 \text{ zł} - 1111,47 \text{ zł} = \mathbf{1551,80 \text{ zł}}$$

W przypadku tej emerytury **możemy dokonać potrącenia ze świadczenia w maksymalnej wysokości** (zgodnie art. 140 ustawy emerytalnej).

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne zbiega się z należnościami alimentacyjnymi potrącanymi w trybie bezegzekucyjnym i nie możemy zrealizować go w pełnej wysokości, ponieważ w pierwszej kolejności musimy zaspokoić należności bezegzekucyjne

Przykład 8

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie z emerytury sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych potrącanych w trybie bezegzekucyjnym na wniosek wierzyciela na podstawie

przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego (art. 139 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej) i nie możemy zrealizować potrącenia na należności inne niż alimentacyjne w pełnej wysokości.

Kiedy potrącenia egzekwowane na zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne zbiegają się z należnościami alimentacyjnymi potrącanymi w trybie bezegzekucyjnym na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego, suma tych potrąceń nie może przekroczyć 60 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczki na podatek dochodowy). Samo potrącenie z tytułu należności innych niż alimentacyjne nie może przekroczyć 25 proc. takiego świadczenia. Jednocześnie z tytułu realizacji tego potrącenia wysokość świadczenia nie może ulec obniżeniu poza kwotę wolną od potrąceń i egzekucji dla tego potrącenia czyli 750 zł.

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **3822,49 zł**

Wysokość alimentów niekomornicznych (potrącanych w trybie bezegzekucyjnym) 1000,00 zł + 700,00 zł **1700,00 zł**

Kwota wolna od potrąceń i egzekucji **750,00 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi **3822,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **689,02 zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki **345,00 zł**

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki **296,24 zł**

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia **47,78 zł**

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$3822,49 - 689,02 \text{ zł} =$ **3133,47 zł**

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$3822,49 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} =$ **955,62 zł**

4. Potem ustalamy maksymalną wysokość łącznego potrącenia w zbiegu (granice potrącenia liczoną od kwoty świadczenia przed odliczeniami)

$3822,49 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} =$ **2293,49 zł**

5. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne w zbiegu:

$$2293,49 \text{ zł} - 1700,00 \text{ zł} = \boxed{593,49 \text{ zł}}$$

6. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji (art. 141 ustawy emerytalnej):

3822,49 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 689,02 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 1700,00 zł (należności z tytułu alimentów) –

– 750,00 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =

683,47 zł

Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.

Wysokość tej części świadczenia przewyższa maksymalną kwotę potrącenia z tytułu egzekucji na poczet należności innych niż alimentacyjne w zbiegu. Dlatego będziemy brać pod uwagę kwotę 593,49 zł (niższą kwotę maksymalną).

7. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$3822,49 \text{ zł} - 689,02 \text{ zł} - 1700,00 \text{ zł} - 593,49 \text{ zł} = \mathbf{839,98 \text{ zł}}$$

W przypadku tej emerytury **nie możemy dokonać potrącenia w maksymalnej wysokości z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji**, tj. potrącenia w kwocie (683,47 zł). Łączne potrącenie w zbiegu przekroczyłoby wówczas 60 proc. świadczenia przed odliczeniem należności publicznoprawnych.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne zbiega się z należnościami alimentacyjnymi i nie możemy zrealizować go w pełnej wysokości, ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji

Przykład 9

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych (art. 139 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej) i nie możemy zrealizować potrącenia na należności inne niż alimentacyjne w pełnej wysokości.

Kiedy potrącenia egzekwowane na zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne zbiegają się z należnościami alimentacyjnymi, suma tych potrąceń nie może przekroczyć 60 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczki na podatek dochodowy). Samo potrącenie z tytułu należności innych niż alimentacyjne nie może przekroczyć 25 proc. takiego świadczenia. **Jednocześnie z tytułu realizacji tego potrącenia wysokość świadczenia nie może ulec obniżeniu poza kwotę wolną od potrąceń i egzekucji dla tego potrącenia czyli 750 zł**

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **3247,29 zł**

Wysokość alimentów komorniczych 1095,00 zł + 325,00 zł **1420,00 zł**

Kwota wolna od potrąceń i egzekucji z tytułu należności innych niż alimentacyjne **750,00 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi **3247,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **578,26 zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki 286,00 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki 251,66 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia 40,60 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$3247,29 - 578,26 \text{ zł} =$ **2669,03 zł**

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$3247,29 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} =$ **811,82 zł**

4. Potem ustalamy maksymalną wysokość łącznego potrącenia w zbiegu (granice potrącenia liczoną od kwoty świadczenia przed odliczeniami)

$3247,29 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} =$ **1948,37 zł**

5. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne w zbiegu:

$1948,37 - 1420,00 \text{ zł} =$ **528,37 zł**

6. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji (art. 140 ustawy emerytalnej):

3247,29 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 578,26 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 1420,00 zł (należności z tytułu alimentów) –

– 750 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =

499,03 zł

Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej z tytułu należności innych niż alimentacyjne.

Wyliczona kwota świadczenia jest niższa niż maksymalna kwota potrącenia w zbiegu z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji. Dlatego to właśnie tę kwotę będziemy brać pod uwagę.

7. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$3247,29 \text{ zł} - 578,26 \text{ zł} - 1420,00 \text{ zł} - 499,03 \text{ zł} = \quad \mathbf{750,00 \text{ zł}}$$

W przypadku tej emerytury **nie możemy dokonać potrącenia w maksymalnej wysokości wynikającej z art. 140 ustawy emerytalnej (811,82 zł)**. Takie potrącenie sprawiłoby, że nie wypłacilibyśmy świadczeniobiorcy kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Przykład 10

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie sum egzekwowanych z **renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy** na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych (art. 139 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej) i nie możemy zrealizować potrącenia na należności inne niż alimentacyjne w pełnej wysokości.

Kiedy potrącenia egzekwowane na zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne zbiegają się z egzekwowanymi należnościami alimentacyjnymi, suma tych potrąceń nie może przekroczyć 60 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczki na podatek dochodowy). Samo potrącenie z tytułu należności innych niż alimentacyjne nie może przekroczyć 25 proc. takiego świadczenia. **Jednocześnie z tytułu realizacji tego potrącenia wysokość świadczenia nie może ulec obniżeniu poza kwotę wolną od potrąceń i egzekucji dla tego potrącenia czyli 562,50 zł**

Wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi	1624,87 zł
Wysokość alimentów komorniczych z kosztami i opłatami	550,20 zł
Kwota wolna od potrąceń i egzekucji	562,50 zł

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi	1625,00 zł
Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie	266,24 zł
w tym:	
zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki	120,00 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki	125,93 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia	20,31 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$$1624,87 \text{ zł} - 266,24 \text{ zł} = \mathbf{1358,63 \text{ zł}}$$

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$$1624,87 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} = \mathbf{406,22 \text{ zł}}$$

4. Potem ustalamy maksymalną wysokość łącznego potrącenia w zbiegu (granice potrącenia liczoną od kwoty świadczenia przed odliczeniami)

$$1624,87 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} = \quad \mathbf{974,92 \text{ zł}}$$

5. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne w zbiegu:

$$974,92 \text{ zł} - 550,20 \text{ zł} = \quad \mathbf{424,72 \text{ zł}}$$

6. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia **z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji** (art. 141 ustawy emerytalnej):

1624,87 zł (emerytura przed odliczeniami) –
– 266,24 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –
– 550,20 zł (należności z tytułu alimentów) –
– 562,50 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji, czyli 75 proc. najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy) =

245,93 zł

Jest to część świadczenia, z której możemy dokonać potrącenia na poczet należności egzekwowanej.

Wyliczona kwota świadczenia jest najniższa z maksymalnych kwot, które wylczyliśmy. Dlatego to właśnie tę kwotę będziemy brać pod uwagę.

7. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$1624,87 - 266,24 \text{ zł} - 550,20 \text{ zł} - 245,93 \text{ zł} = \quad \mathbf{562,50 \text{ zł}}$$

W przypadku tej emerytury **nie możemy dokonać potrącenia w maksymalnej wysokości wynikającej z art. 140 ustawy emerytalnej (974,92 zł)**. Takie potrącenie sprawiłoby, że nie wypłacilibyśmy świadczeniobiorcy kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne zbiega się z należnościami alimentacyjnymi potrącanymi w trybie bezegzekucyjnym na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego i w ogóle nie możemy go zrealizować (egzekucja bezskuteczna)

Przykład 11

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych potrącanych w trybie bezegzekucyjnym na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego (art. 139 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej) i nie możemy zrealizować potrącenia na należności inne niż alimentacyjne w pełnej wysokości.

Kiedy potrącenia egzekwowane na zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne zbiegają się z należnościami alimentacyjnymi potrącanymi w trybie bezegzekucyjnym na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego, suma tych potrąceń nie może przekroczyć 60 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczki na podatek dochodowy). Samo potrącenie z tytułu należności innych niż alimentacyjne nie może przekroczyć 25 proc. takiego świadczenia. **Jednocześnie z tytułu realizacji tego potrącenia wysokość świadczenia nie może ulec obniżeniu poza kwotę wolną od potrąceń i egzekucji dla tego potrącenia czyli 750 zł**

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi 2009,62 zł

Wysokość alimentów niekomornicznych (w trybie bezegzekucyjnym) 1000,00 zł

Kwota wolna od potrąceń i egzekucji należności innych niż alimentacyjne 750,00 zł

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi **2010,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **340,87 zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki 160,00 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki 155,75 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia 25,12 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$2009,62 - 340,87 \text{ zł} = 1668,75 \text{ zł}$

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):

$$2009,62 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} = \mathbf{502,40 \text{ zł}}$$

4. Potem ustalamy maksymalną wysokość łącznego potrącenia w zbiegu (granice potrącenia liczoną od kwoty świadczenia przed odliczeniami)

$$2009,62 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} = \mathbf{1205,77 \text{ zł}}$$

5. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne w zbiegu:

$$1205,77 \text{ zł} - 1000,00 \text{ zł} = \mathbf{205,77 \text{ zł}}$$

6. Kwota świadczenia, które musimy wypłacić:

2009,62 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 340,87 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 1000,00 zł (kwota alimentów niekomornicznych) =

Kwota ta jest niższa niż kwota wolna od potrąceń i egzekucji (750,00 zł).

668,75 zł

W przypadku tej emerytury w ogóle **nie możemy dokonać potrącenia na poczet należności innych niż alimentacyjne**. Takie potrącenie sprawiłoby, że nie wypłacilibyśmy świadczeniobiorcy kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji. W tym przypadku kwota wypłacona jest niższa niż 750,00 zł, ponieważ musimy odjąć należności publicznoprawne i potrącić należności alimentacyjne. W przypadku należności publicznoprawnych kwota wolna nie obowiązuje.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Przykład 12

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem sum egzekwowanych z tytułu należności alimentacyjnych (art. 139 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej) w maksymalnej wysokości (60 proc. świadczenia) i w ogóle nie możemy zrealizować potrącenia na należności inne niż alimentacyjne.

Kiedy potrącenia egzekwowane na zaspokojenie należności innych niż alimentacyjne zbiegają się z należnościami alimentacyjnymi, suma tych potrąceń nie może przekroczyć 60 proc. świadczenia przed odliczeniem z tytułu należności publicznoprawnych (składki na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczki na podatek dochodowy). Samo potrącenie z tytułu należności innych niż alimentacyjne nie może przekroczyć 25 proc. takiego świadczenia. **Jednocześnie z tytułu realizacji tego potrącenia wysokość świadczenia nie może ulec obniżeniu poza kwotę wolną od potrąceń i egzekucji dla tego potrącenia czyli 750 zł**

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi 4125,00 zł

Wysokość zajęcia świadczenia na poczet alimentów w wysokości 60 proc. świadczenia przed dokonaniem odliczeń należności publicznoprawnych 2475,00 zł
 $4125,00 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.}$

Kwota wolna od potrąceń i egzekucji należności innych niż alimentacyjne **750,00 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi **4125,00 zł**

Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie **747,25 zł**

w tym:

zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki 376,00 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki 319,69 zł

część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia 51,56 zł

2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:

$4125,00 \text{ zł} - 747,25 \text{ zł} =$ **3377,75 zł**

3. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ustawy emerytalnej):

$4125,00 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} =$ **1031,25 zł**

4. Potem ustalamy maksymalną wysokość łącznego potrącenia w zbiegu (granice potrącenia liczoną od kwoty świadczenia przed odliczeniami)

$$4125,00 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} = \mathbf{2475,00 \text{ zł}}$$

5. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne w zbiegu:

$$2475,00 \text{ zł} - 2475,00 \text{ zł} = \mathbf{0,00 \text{ zł}}$$

6. Następnie ustalamy kwotę potrącenia ze świadczenia **z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji** (art. 141 ustawy emerytalnej):

4125,00 zł (emerytura przed odliczeniami) –

– 747,25 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –

– 2475,00 zł należności z tytułu alimentów (4125,00 × 60 proc.) – 750 zł (kwota wolna od potrąceń i egzekucji, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =

152,75 zł

Nie możemy potrącić tej części, ponieważ przekroczyliśmy maksymalną wysokość potrąceń w zbiegu (60 proc. świadczenia).

7. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:

$$4125,00 \text{ zł} - 747,25 \text{ zł} - 2475,00 \text{ zł} = 902,75 \text{ zł}$$

W przypadku tej emerytury **w ogóle nie możemy dokonać potrącenia**. Takie potrącenie sprawiłoby, że przekroczylibyśmy maksymalną wysokość potrąceń w zbiegu.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne zbiega się z potrąceniem należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń i nie możemy zrealizować go w pełnej wysokości ze względu na kwotę wolną od potrąceń i egzekucji

Przykład 13

Przykład ten pokazuje sytuację, gdy potrącenie sum egzekwowanych na pokrycie należności innych niż alimentacyjne (art. 139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej) zbiega się z potrąceniem z tytułu nienależnie pobranych świadczeń (art. 139 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej) i nie możemy zrealizować potrącenia na należności inne niż alimentacyjne w pełnej wysokości, ponieważ potrącenie z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ma pierwszeństwo.

Wysokość emerytury przed odliczeniami z tytułu należności publicznoprawnych wynosi **1450,76 zł**

Kwota zadłużenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia, które nie obniża podstawy opodatkowania (pierwszeństwo przed należnościami innymi niż alimentacyjne) **210,34 zł**

Kwota wolna od potrąceń i egzekucji (60 proc. najniższej emerytury) 1000,00 zł × 60 proc. **600,00 zł**

1. Najpierw ustalamy wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu:

Podstawa opodatkowania świadczenia (kwota świadczenia zaokrąglona do pełnych złotych) wynosi	1451,00 zł
Wysokość należności publicznoprawnych podlegających odliczeniu wynosi łącznie	232,57 zł
w tym:	
zaliczka na poczet podatku dochodowego po odliczeniu części składki	102,00 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona z kwoty zaliczki	112,43 zł
część składki na ubezpieczenie zdrowotne odliczona ze świadczenia	18,14 zł
2. Następnie ustalamy wysokość świadczenia po odliczeniu należności publicznoprawnych:	
$1450,76 \text{ zł} - 232,57 \text{ zł} =$	727,18 zł
3. Potem ustalamy maksymalną wysokość potrącenia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń (granica potrącenia liczona od kwoty świadczenia przed odliczeniem należności publicznoprawnych)	
$1450,76 \text{ zł} \times 60 \text{ proc.} =$	725,38 zł
4. Później ustalamy maksymalną wysokość potrącenia na poczet nienależnie pobranego świadczenia:	
$1450,76 \text{ zł} - 232,57 \text{ zł} - 600,00 \text{ zł} =$	618,19 zł
5. Później ustalamy maksymalne potrącenie z tytułu egzekucji sądowej na poczet należności innych niż alimentacyjne (art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej):	
$1450,76 \text{ zł} \times 25 \text{ proc.} =$	362,69 zł
6. Następnie ustalamy rzeczywistą wysokość potrącenia na pokrycie należności innych niż alimentacyjne:	
1450,76 zł (emerytura przed odliczeniami) –	
– 232,57 zł (odliczenie należności publicznoprawnych) –	
– 750,00 zł (kwota wolna od potrąceń, czyli 75 proc. najniższej emerytury) =	468,19 zł
Od tej kwoty musimy jeszcze odjąć potrącenie na poczet nienależnie pobranego świadczenia.	
$468,19 \text{ zł} - 210,34 \text{ zł} =$	257,85 zł
To maksymalna kwota potrącenia na należności inne niż alimentacyjne, jaką możemy potrącić ze świadczenia.	
7. Kwota świadczenia, którą musimy wypłacić, wynosi:	
$1450,76 \text{ zł} - 232,57 \text{ zł} - 210,34 \text{ zł} - 257,85 \text{ zł} =$	750,00 zł

W przypadku tej emerytury **nie możemy dokonać potrącenia w maksymalnej wysokości wynikającej z art. 140 ustawy emerytalnej (362,69 zł)**. Takie potrącenie sprawiłoby, że nie wypłacilibyśmy świadczeniobiorcy całej kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji.

[\[powrót do listy przykładów\]](#)

Aneks. Przepisy prawne w pełnym brzmieniu

Art. 85 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej

1. Kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą:

- 1) 1000,00 zł miesięcznie – dla osób całkowicie niezdolnych do pracy;
- 2) 750,00 zł miesięcznie – dla osób częściowo niezdolnych do pracy.

2. Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 1000,00 zł miesięcznie.

[\[do góry\]](#)

Art. 139 ustawy emerytalnej

1. Ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie – po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, następujące należności:

- 1) świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej, a następnie kwoty świadczenia lub świadczeń podlegające rozliczeniu w trybie określonym w art. 98 ust. 3;
- 2) kwoty nienależnie pobranych emerytur, rent i innych świadczeń z tytułu:
 - a) zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego za okres przed dniem wejścia w życie ustawy,
 - b) ubezpieczeń społecznych, o których mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie,
 - c) zaopatrzenia określonego w odrębnych przepisach;
- 3) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie należności alimentacyjnych;
- 4) należności alimentacyjne potrącane na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego;
- 5) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne;
- 6) kwoty nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych lub pielęgnacyjnych, świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów w razie braku możliwości potrącenia z wypłacanych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych, świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie, a także kwoty zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego za okres, za który przyznano dodatek pielęgnacyjny;
- 6a) kwoty nienależnie pobranego dodatku weterana poszkodowanego;

- 7) kwoty nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 8) zasiłki wypłacone z tytułu pomocy społecznej, jeżeli przy wypłacie zastrzeżono ich potrącanie, oraz zasiłek stały lub zasiłek okresowy wypłacone na podstawie przepisów o pomocy społecznej za okres, za który przyznano emeryturę lub rentę;
- 9) zasiłki i świadczenia wypłacone na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu za okres, za który przyznano prawo do emerytury lub renty;
- 10) z tytułu odpłatności za pobyt osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych lub zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych – na wniosek dyrektorów tych placówek.

2. Odliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie może przekraczać zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Potrącenia należności wymienionych w ust. 1 dokonuje się w kolejności podanej w tym przepisie.

4. Przy dokonywaniu potrąceń, o których mowa w ust. 1 pkt 4, potrąca się w pierwszej kolejności alimenty zaległe za okres wskazany w tytule wykonawczym, pod warunkiem uzyskania od wierzyciela oświadczenia, że nie zostały w inny sposób uiszczone przez dłużnika.

[\[do góry\]](#)

Art. 140 ustawy emerytalnej

1. Potrącenia, o których mowa w art. 139, mogą być dokonywane, z zastrzeżeniem art. 141, w następujących granicach:

- 1) świadczeń alimentacyjnych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 – do wysokości 60% świadczenia;
- 2) należności egzekwowanych związanych z:
 - a) odpłatnością za pobyt w domach pomocy społecznej,
 - b) odpłatnością za pobyt w zakładach opiekuńczo-leczniczych,
 - c) odpłatnością za pobyt w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych,do wysokości 50% świadczenia;
- 3) innych egzekwowanych należności – do wysokości 25% świadczenia.

2. Jeżeli sumy, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3, mają być potrącane na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która może być potrącona, nie wystarcza na pełne pokrycie egzekwowanych należności, organ rentowy uiszcza je na rzecz tego organu egzekucyjnego, który pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa – na rzecz organu, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie, oraz niezwłocznie zawiadamia o zbiegu egzekucji właściwe organy egzekucyjne, wskazując datę doręczenia zawiadomień o zajęciach dokonanych przez te organy i wysokość należności, na poczet których zostały dokonane zajęcia. W razie zbiegu

egzekucji sądowych organ rentowy przekazuje potrącone kwoty po uzyskaniu postanowienia wskazującego komornika sądowego właściwego do dalszego prowadzenia egzekucji. Do czasu uzyskania tego postanowienia kwoty te pozostają w depozycie Zakładu.

2a. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku potrącania sum, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 5.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku zbiegu egzekucji sum, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3, z potrąceniem należności alimentacyjnych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4.

4. Potrącenia, z zastrzeżeniem art. 141, nie mogą przekraczać:

1) 50% miesięcznego świadczenia – jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w pkt 6–9;

2) 60% miesięcznego świadczenia – jeżeli potrąceniu podlegają należności alimentacyjne, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4;

3) 65% miesięcznego świadczenia – jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10.

5. Jeżeli należności alimentacyjne, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4, mają być potrącane na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która może być potrącona, nie wystarcza na pełne pokrycie tych należności, potrącenia ustala się proporcjonalnie do wysokości udziału każdej z tych należności w łącznej sumie należności określonych w tytułach wykonawczych dla bieżących należności.

6. W przypadku zbiegu:

1) potrąceń sum egzekwowanych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5, potrącenia nie mogą przekraczać łącznie:

a) 60% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu należności alimentacyjne,

b) 50% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu należności inne niż alimentacyjne, z zastrzeżeniem lit. c,

c) 25% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu wyłącznie należności egzekwowane, o których mowa w art. 140 ust. 1 pkt 3;

2) potrąceń sum egzekwowanych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5, z potrąceniami innych należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 6–9 – stosuje się odpowiednio przepis pkt 1 lit. a i b;

3) potrąceń, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2 – stosuje się odpowiednio przepis pkt 1 lit. a i b.

6a. W przypadku zbiegu potrąceń, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10, z potrąceniami, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1–9, potrącenia nie mogą przekraczać łącznie 70% świadczenia.

7. Wysokość części świadczenia podlegającego egzekucjom, o których mowa w ust. 1, oraz wysokość potrąceń, o których mowa w ust. 4, a także wysokość części świadczenia podlegającego

potrąceniom, o których mowa w ust. 6 i 6a, oraz ustaloną orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub aktem notarialnym procentową wysokość potrąceń ze świadczeń z tytułu należności alimentacyjnych bez wskazania sposobu ich naliczania, ustala się od kwoty świadczenia przed odliczeniem miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

8. Przepisy ust. 1–7 stosuje się odpowiednio przy dokonywaniu potrąceń z renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba, przy czym granice potrąceń ustala się proporcjonalnie do części renty podlegającej tym potrąceniom.

[\[do góry\]](#)

Art. 141 ustawy emerytalnej

1. Emerytury i renty są wolne od egzekucji i potrąceń, z zastrzeżeniem ust. 2, w części odpowiadającej:

1) 50% kwoty najniższej emerytury lub renty – zależnie od rodzaju pobieranego przez emeryta (rencistę) świadczenia – przy potrącaniu:

a) należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3, wraz z kosztami i opłatami egzekucyjnymi,

b) należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4,

c) (uchylona)

1a) 75% kwoty najniższej emerytury lub renty – przy potrącaniu należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 5, wraz z kosztami i opłatami egzekucyjnymi;

2) 60% kwoty najniższej emerytury lub renty – przy potrącaniu należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1 i 2 i 6–9;

3) 20% najniższej emerytury lub renty – przy potrącaniu należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10.

2. Kwoty emerytur i rent przyznanych z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia za granicą, wolne od potrąceń i egzekucji, ustala się proporcjonalnie do wypłacanego świadczenia.

3. Kwoty wolne od potrąceń i egzekucji ustala się dla emerytur i rent wraz ze wszystkimi wzrostami, zwiększeniami, dodatkami oraz innymi świadczeniami wypłacanymi wraz z emeryturą lub rentą na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem świadczeń rodzinnych oraz dodatku dla sierot zupełnych, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku weterana poszkodowanego.

4. W razie zbiegu uprawnień do dwóch lub więcej świadczeń pieniężnych kwotę wolną od egzekucji i potrąceń ustala się od jednego – wyższego świadczenia.

[\[do góry\]](#)